

ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԱՍՈՒԼԻ ԱԿՈՒՄԲ

ՀԱՅԱՍՏԱՆՅԱՆ ԶԼՄ-ՆԵՐՈՒՄ

2021թ. ՀՈՒՆԻՍԻ 20-Ի

ՀՀ ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ԱՐՏԱՀԵՐԹ

ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԼՈՒՍԱԲԱՆՄԱՆ

ՄՇՏԱԴԻՏԱՐԿՈՒՄ

ՀԱՅԱՍՏԱՆՅԱՆ ԶԼՄ-ՆԵՐՈՒՄ

ՀԵՏԸՆՏՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ԼՈՒՍԱԲԱՆՄԱՆ

ՄՇՏԱԴԻՏԱՐԿՄԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

(Երրորդ փուլ. 2021թ. ՀՈՒՆԻՍԻ 20 - ՀՈՒԼԻՍԻ 4)

Սույն հետազոտությունն անցկացվել է IMS (International Media Support) կազմակերպության աջակցությամբ: Ներկայացվող զեկույցի բովանդակությունը լիովին Երևանի մամուլի ակումբի պատասխանատվության ներքո է և պարտադիր չէ, որ արտահայտի IMS-ի տեսակետները:

ՀԱՅԱՍՏԱՆՅԱՆ ԶԼՄ-ՆԵՐՈՒՄ

ՀԵՏԸՆՏՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ԼՈՒՍԱԲԱՆՄԱՆ

ՄՇՏԱԴԻՏԱՐԿՄԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

(Երրորդ փուլ. 2021թ. ՀՈՒՆԻՍԻ 20 - ՀՈՒԼԻՍԻ 4)

ՀԱՅԱՍՏԱՆՅԱՆ ՀԵՌԱՐՁԱԿՎՈՂ ԼՐԱՏՎԱՄԻՋՈՑՆԵՐՈՒՄ 2021թ. հունիսի 20-ի ՀՀ Ազգային ժողովի արտահերթ ընտրությունների լուսաբանման մշտադիտարկումը, որն իրականացնում է Երևանի մամուլի ակումբը, ընդգրկում է հայկական համազգային բոլոր 6 հեռուստատալիքները (Հայաստանի հանրային հեռուստաընկերության Առաջին ալիք, Ա-ԹԻՎԻ, «Արմենիա», «Երկիր Մեդիա», «Կենտրոն», «Շանթ») և Հայաստանի հանրային ռադիոն: Հետազոտությունն անցկացվել է երեք փուլով՝ նախընտրական շրջան (2021թ. մայիսի 31 - հունիսի 6), պաշտոնական նախընտրական քարոզարշավ (2021թ. հունիսի 7-18) և հետընտրական շրջան (2021թ. հունիսի 20-ին ընտրական տեղամասերը փակելու պահից մինչև հուլիսի 4-ը): Մույն հաշվետվության մեջ ներկայացվում են վերոնշյալ փուլերից երրորդի (*մշտադիտարկման մեթոդաբանությունը տես ներքևում*):

Հետընտրական շրջանում Երևանի մամուլի ակումբի մշտադիտարկման թիմը հետազոտել է քաղաքական ուժերի, իշխանական կառույցների, այդ թվում ընտրությունների կազմակերպման և անցկացման համար պատասխանատու պաշտոնական մարմինների, դիտորդական առաքելությունների և հայաստանյան հասարակության տարբեր խմբերի արձագանքը ընտրական գործընթացին և խորհրդարանական ընտրությունների ընթացքին և արդյունքներին:

ՄՇՏԱԴԻՏԱՐԿՄԱՆ ԱՍՓՈՓԻՉ ՓՈՒԼԻ երկու շաբաթվա ընթացքում, ինչպես նաև բուն նախընտրական արշավի լուսաբանմանը հետընտրական գործընթացներին առավելագույն ուշադրությունը ցուցաբերել է Հայաստանի Հանրային հեռուստատեսության Առաջին ալիքը (*այստեղ և այսուհետև՝ մշտադիտարկման քանակական արդյունքները տես ներքևի աղյուսակներում*): «Երկիր Մեդիա» և «Կենտրոն» հեռուստատալիքները մի փոքր հետ են մնացել նրանից: Այս ցուցանիշով բոլոր երեք առաջատարներն էլ, նաև քվեարկությանը հաջորդող օրերին, շարունակում էին ընտրություններին հատկացնել ինչպես նորությունների թողարկումների սյուժեներ, այնպես էլ «հյուր տաղավարում» ձևաչափի հարցազրույցներ և բանավիճային ծրագրեր: Հետազոտության թեմային անդրադարձների հաճախությամբ Հայաստանի Հանրային ռադիոն չորրորդն էր, որին հաջորդում էին համապատասխանաբար «Շանթ», «Արմենիա» և Ա-ԹԻՎԻ հեռուստատալիքները: Այս չորս հեռարձակողները հետընտրական իրավիճակը լուսաբանում էին հիմնականում լրատվական թողարկումների միջոցով: Ընդ որում, ի տարբերություն նախընտրական քարոզարշավի լուսաբանման, հետազոտված յոթ ԶԼՄ-ների միջև խզումը դիտարկման ամփոփիչ փուլի թեմային ուշադրության աստիճանի առումով ամենափոքրն էր (268 անդրադարձ առաջատարի՝ Հանրայինի Առաջին ալիքի մոտ և 102-ը՝ Ա-ԹԻՎԻ հեռուստատալիքի, որն այս ցուցանիշով վերջինն էր):

11 ԽՄԲԵՐԻՑ, որոնք դարձել են մշտադիտարկման օբյեկտ, ըստ հետազոտված 7 հեռարձակողների հանրագումարային տվյալների, ընտրությունների գնահատականներին և արդյունքներին առավել ինտենսիվ անդրադարձել են **ՀՀ պետական պաշտոնական մարմինները**, ներառյալ քաղաքական իշխանության, ընտրական հանձնաժողովների, իրավապահ մարմինների

և այլ ներկայացուցիչներ: Համապատասխան հայտարարություններում և արտահայտություններում շեշտը դրվում էր ընտրությունների պաշտոնական արդյունքների վրա, ինչի պատճառով այստեղ գերակշռում էր նշանային բնութագրիչներ չպարունակող բովանդակությունը: Դեպքերի ճնշող մեծամասնությունը, երբ այս խմբի ներկայացուցիչների անդրադարձներում առկա էին նշանային բնութագրիչներ, վերաբերում էր ընտրական օրենսդրության արձանագրված խախտումներին, ինչը և պայմանավորել է դրական և բացասական գնահատականների հաշվեկշիռը հոգուտ վերջինի (6 ընդդեմ 86-ի): Եվ ընդհանրապես, որպես մշտադիտարկման օբյեկտ պայմանականորեն ընտրված բոլոր 11 խմբերի անդրադարձն էր ընտրախախտումների թեմային, որ կանխորոշել է բացասական գնահատականների գերակշռությունը (370` 73 դրականի դիմաց):

Երկրորդ ամենաակտիվ խումբը եղել են **անցումային շեմը չհաղթահարած քաղաքական ուժերի ներկայացուցիչները**, որոնք հետևաբար նաև ՀՀ Ազգային ժողովի նոր կազմում տեղեր չեն ստացել: Մի կողմից, նրանց թիվը շատ ավելին էր, քան խորհրդարան անցածներինը (համապատասխանաբար` 22 և 3), բայց այն փաստը, որ լրատվամիջոցները շարունակում էին հետաքրքրություն ցուցաբերել անցած ընտրությունների վերաբերյալ նրանց գնահատականների նկատմամբ, հարկ է դրական համարել:

Թեև հանրագումարով երկու այլ խմբեր («Քաղաքացիական պայմանագիր» կուսակցությունը, որը հաղթել է ընտրություններում և երկու դաշինքները, որոնք Ազգային ժողովում ընդդիմադիր խմբակցություններ են կազմելու) հետազոտված հեռարձակողների կողմից մի փոքր ավելի մեծ ուշադրության են արժանացել, քան հարաբերականորեն անհաջողակները, սակայն անդրադարձների հաճախության առանձին վերցրած ցուցանիշներով դրանք զիջել են խորհրդարան չմտած քաղաքական ուժերին: Վերջինների գնահատականները ընտրությունների վերաբերյալ ավելի հաճախ բացասական են եղել, քան դրական (համապատասխանաբար` 38 և 8): Ընդ որում, դրանց դեպքում նշանային բնութագրիչները հիմնականում ձևավորվել են ոչ թե կոնկրետ խախտումների հիշատակումներով, այլ որպես ընտրությունների ընթացքի և դրանց արդյունքների վերաբերյալ ընդհանուր եզրակացությունների արտացոլում: Թեև այստեղ հարկ է նշել գնահատականների որոշակի անհամապատասխանություն. այս խմբի քաղաքական ուժերի մեծ մասը ընտրությունների մասին արտահայտվում էր բացասաբար կամ չեզոք, իսկ դրանց զգալիորեն փոքր մասը, առաջին հերթին` «Շիրինյան-Բաբաջանյան ժողովրդավարների դաշինքը», այդ թվում` նաև դրական:

Լուսաբանման ինտենսիվությամբ երրորդը **անցումային շեմը հաղթահարած, սակայն հաղթողին զիջած քաղաքական ուժերի** խումբն էր («Հայաստան» և «Պատիվ ունեն» դաշինքները): Ընտրությունների ընթացքի և արդյունքների վերաբերյալ նրանց գնահատականները մշտադիտարկման օբյեկտ դարձած բոլոր 11 խմբերից ամենաձայրահեղն էին` 135 բացասական, 27 չեզոք և ոչ մի դրական անդրադարձ: Եվ եթե ամենաինտենսիվ լուսաբանվող խումբը` պետական մարմինների ներկայացուցիչներն իրենց բացասական գնահատականներում հիմնվում էին ընդդիմության կողմնակիցների կատարած ընտրախախտումների վրա (գործատուների ճնշում իրենց աշխատողների վրա, ընտրողների կաշառում), ապա խորհրդարանական նոր ընդդիմությունը շեշտում էր իշխանությունների կողմից վարչական ռեսուրսների օգտագործումը, ողջ քարոզարշավի ընթացքում իրենց կողմնակիցների անօրինական հետապնդումը:

Լրագրողներն ու սոցիալական ցանցերի ակտիվ օգտատերերը հետազոտված յոթ հեռարձակողների եթերում ընտրությունների մասին նույնպես արտահայտվում էին առանց դրական գնահատականների` 38 բացասականի դեպքում: Մակայն լուսաբանման ինտենսիվությամբ չորրորդ տեղն զբաղեցնող այս խմբի ներկայացուցիչների անդրադարձներում

գերակշռում էր ընտրությունների ընթացքի և արդյունքների նկատմամբ չեզոք վերաբերմունքը (121):

Ընտրությունների վերաբերյալ մոտավորապես հավասար քանակությամբ դրական և բացասական կարծիքներ արձանագրվել են «Այլ» խմբում, որի մեջ ընդգրկված էին, մասնավորապես, օտարերկրյա պետությունների պաշտոնյաները և քաղաքական գործիչները: Նրանց հայտարարություններում գերակշռում էին չեզոք գնահատականները՝ 112 (10 դրական և 12 բացասականի դեպքում):

Ընտրություններում հաղթած «Քաղաքացիական պայմանագիր» կուսակցությունը որպես մշտադիտարկման օբյեկտ ընտրված 11 խմբերից միայն վեցերորդն էր՝ հետընտրական ժամանակահատվածի թեմային իր անդրադարձների ինտենսիվությամբ: Այս հանգամանքը, դատելով մի շարք լրատվամիջոցների լրագրողների արձագանքներից, կարող էր պայմանավորված լինել նրանով, որ այս խմբի ներկայացուցիչները բավական հաճախ են հրաժարվել հարցազրույցներ տալ և մասնակցել բանավիճային հաղորդումների: Միննույն ժամանակ, ի տարբերություն քաղաքական մրցակիցների, մշտադիտարկման այս փուլի թեմային նշանային բնութագրիչներով անդրադարձների ճնշող մեծամասնության դեպքում նրանք դրական են արտահայտվել ընտրությունների ընթացքի և արդյունքների մասին (22՝ ընդդեմ 2 բացասականի):

Հատկանշական են լուսաբանման ինտենսիվությամբ 11-ից յոթերորդ տեղը զբաղեցրած **«Քաղաքացիական հասարակություն/Փորձագիտական հանրություն»** խմբի կողմից նշանային բնութագրիչներով անդրադարձների ցուցանիշները: Եթե Հանրային հեռուստատեսության Առաջին ալիքում ընտրությունների վերաբերյալ նրանց գնահատականները 9 դեպքերում դրական էին և ոչ մի անգամ՝ բացասական, ապա մյուս հինգ հեռարձակողների եթերում հաշվեկշիռն արձանագրվել է հոգուտ բացասական արձագանքների: Մասնավորապես, «Երկիր Մեդիայի» եթերում այս խմբի ներկայացուցիչների կողմից քննադատության 26 դեպք է հնչել, դրական գնահատականների իսպառ բացակայության պարագայում: Այս հանգամանքը վկայում է իրենց եթերում ընտրությունների մասին խոսողներ հրավիրելու հարցում որոշ լրատվամիջոցների միտումնավոր մոտեցման մասին:

Միջազգային/օտարերկրյա դիտորդներ/կառույցների արձագանքները լրատվամիջոցների ուշադրությունը շատ ավելի պակաս գրավեցին, քան նախորդ ընտրությունների ժամանակ, ընդ որում այս խմբի ներկայացուցիչների գնահատականները կա՛մ դրական էին (12), կա՛մ չեզոք (39): Հետազոտված հեռարձակողները նույնիսկ ավելի քիչ հետաքրքրություն են ցուցաբերել **տեղական դիտորդներ/ մշտադիտարկման խմբերի** նկատմամբ, ընդ որում նրանց դեպքում արձանագրվել է 11 բացասական և ոչ մի դրական գնահատական՝ ընդամենը երկու չեզոքի դիմաց: Լրատվամիջոցների կողմից միջազգային և տեղական դիտորդների հայտարարություններին անդրադարձների այս տարբերությունը բացատրվում է նրանով, որ առաջինները, որպես կանոն, ընդհանուր գնահատականներ էին տալիս ընտրական գործընթացին, իսկ վերջինները կենտրոնանում էին քարոզարշավի և քվեարկության ընթացքում իրենց արձանագրած խախտումների վրա:

ԲԱՎԱԿԱՆ ԲԱԶՄԱԶԱՆ է ստացվել այն պատկերը, որն արտացոլում է հետազոտված առանձին լրատվամիջոցների հետաքրքրությունը որպես մշտադիտարկման օբյեկտ ընտրված տարբեր խմբերի՝ ընտրություններին արձագանքների նկատմամբ:

Հանրայինի Առաջին ավիքը և Հանրային ռադիոն հիմնականում կողմնորոշվում/առաջնորդվում էին պետական պաշտոնական մարմինների գնահատականներով:

Ա-ԹԻՎԻ-ն առավելագույն և հավասար ուշադրության է արժանացրել այս նույն խմբին և անցումային շեմը չհաղթահարած քաղաքական ուժերին: Վերջին խումբը առաջատարն է դարձել «Արմենիայի» եթերում՝ մի փոքր առաջ անցնելով պետական պաշտոնական մարմիններից:

Երկու ընդդիմադիր ուժերը, որոնք խորհրդարան են անցել, առաջատար էին «Երկիր Մեդիա»-ի եթերում՝ կրկին երկրորդ տեղում թողնելով պետական պաշտոնական մարմիններին:

Խորհրդարան չանցած քաղաքական ուժերը առավելագույն ուշադրության արժանացել են «Շանթի» եթերում, ընդ որում լուսաբանման հաճախությամբ նրանց հաջորդող պետական պաշտոնական մարմինները հետ են մնացել ավելի քան երկուսուկես անգամ (համապատասխանաբար 65 և 25 անդրադարձ):

Ամենից ոչ տիպական ցուցանիշը գրանցել է «Կենտրոն» հեռուստաալիքը, որտեղ ԵՄԱ մշտադիտարկման ամփոփիչ փուլի թեմայով առավել հաճախ էին հեռարձակվում լրագրողների և սոցիալական ցանցերի ակտիվ օգտատերերի արձագանքները: Այստեղ բավական զուսպ է արտացոլվել «Բարգավաճ Հայաստան» կուսակցության դիրքորոշումը (հետազոտության շրջանակներում այն ընդգրկվել է Հայաստանի նոր գումարման խորհրդարան չմտած քաղաքական ուժերի խմբում), որի հետ ասոցացվում է այս հեռարձակողը: Ինչպես նշվել է մշտադիտարկման նախորդ փուլերի զեկույցներում, ԲՀԿ-ն իր լրատվական ռեսուրսի նկատմամբ վերջին տարիների ընթացքում առաջին անգամ է նման վերաբերմունք դրսևորում, ինչպես նաև առաջին անգամ իր հիմնադրումից ի վեր չի անցել երկրի օրենսդիր մարմին:

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՄՇՏԱԴԻՏԱՐԿՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆՅԱՆ ԶԼՄ-ներում 2021թ. հունիսի 20-ի ՀՀ Ազգային Ժողովի արտահերթ ընտրությունների լուսաբանման մշտադիտարկումն անցկացնում է Երևանի մամուլի ակումբը՝ IMS (International Media Support) կազմակերպության աջակցությամբ իրականացվող «Հայաստանյան ԶԼՄ-ները և ընտրությունները» ծրագրի շրջանակներում:

Մշտադիտարկումն անցկացվում է երեք փուլով.

- **առաջին փուլ**՝ 2021թ. մայիսի 31 - հունիսի 6 (նախընտրական շրջան),
- **երկրորդ փուլ**՝ 2021թ. հունիսի 7-18 (նախընտրական քարոզչության ժամանակահատված),
- **երրորդ փուլ**՝ 2021թ. հունիսի 20 (20.00 մինչև 02.00) - հուլիսի 4 (հետընտրական գործընթացներ):

ՄՇՏԱԴԻՏԱՐԿՄԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐՆ ԵՆ ստացված քանակական և որակական տվյալների վերլուծության միջոցով պարզել և սահմանել.

- 2021թ. հունիսի 20-ի ՀՀ Ազգային Ժողովի արտահերթ ընտրությունների նկատմամբ Հայաստանի ԶԼՄ-ների ուշադրության աստիճանը,
- արտահերթ խորհրդարանական ընտրություններին մասնակցող քաղաքական ուժերի տարբեր դիրքորոշումների ներկայացման հավասարակշռվածության աստիճանը,
- որքան ազատ և անկողմնակալ են ԶԼՄ-ները ընտրազանգվածին տեղեկություններ տրամադրել համապետական ընտրական ցուցակներով ՀՀ ԱԺ ընտրություններին մասնակցող քաղաքական կուսակցությունների/դաշինքների մասին, ապահովել վերջինների մուտքը եթեր՝ իրենց հայացքների, կարծիքների արտահայտման համար՝ դրանով իսկ նպաստելով ընտրողների կողմից ինքնուրույն և գիտակցված ընտրության կատարմանը,
- որքանով են լրատվամիջոցները հետևել նախընտրական քարոզարշավի լուսաբանումը կարգավորող օրենսդրության դրույթներին,
- որքան ակտիվ են ԶԼՄ-ները անդրադարձել հետընտրական իրավիճակին և արտացոլել ընտրական գործընթացի գնահատականների ներկայակեր:

Մշտադիտարկման վերոթվարկյալ խնդիրների իրականացման համար կիրառվել են հետազոտման քանակական և որակա-քանակական մեթոդները: Քանակական մեթոդները ներառում էին հեռարձակվող բովանդակության միավորների և ծավալների զուտ թվաբանական հաշվարկները: Որակա-քանակական մեթոդները հիմնվում էին բովանդակության այն միավորների հաշվարկի վրա, որոնք մշտադիտարկման թիմի կողմից որոշակի վերլուծության են ենթարկվել:

Մշտադիտարկումն ընդգրկել է 7 հեռարձակող ՁԼՄ.

- *համազգային վերգետնյա հեռուստաալիքներ՝ Հայաստանի հանրային հեռուստաընկերության Առաջին ալիք, Ա-ԹԻՎԻ, «Արմենիա», «Երկիր Մեդիա», «Կենտրոն», և «Շանթ»,*
- **Հայաստանի հանրային ռադիո:**

Վերոնջյալ ալիքներում հետագոտման են ենթարկվել երեկոյան պրայմ-թայմին (18.00-00.00) հեռարձակվող լրատվական ծրագրի հիմնական թողարկումը, լրատվական-վերլուծական հաղորդումները և հասարակական-քաղաքական/բանավիճային հաղորդումները: Մշտադիտարկման չեն ենթարկվել նախընտրական քարոզչության, առևտրային/սոցիալական գովազդի/հայտարարությունների ներծրագրային բլոկները, ինչպես նաև՝ վազող տողը:

Մշտադիտարկման առարկա են դարձել.

- *առաջին փուլում* (նախընտրական շրջան՝ 2021թ. մայիսի 31 - հունիսի 6)՝ բոլոր այն նյութերը, որոնցում անդրադարձ կար 2021թ. հունիսի 20-ի ՀՀ ԱԺ արտահերթ ընտրությունների հավանական/գրանցված մասնակիցներին,
- *երկրորդ փուլում* (նախընտրական քարոզչության ժամանակահատված՝ 2021թ. հունիսի 7-18)՝ բոլոր այն նյութերը, որոնցում անդրադարձ կար 2021թ. հունիսի 20-ի ՀՀ ԱԺ արտահերթ ընտրություններին մասնակցող կուսակցություններին/դաշինքներին,
- *երրորդ փուլում* (հետընտրական գործընթացներ՝ 2021թ. հունիսի 20 (20.00 մինչև 02.00), հունիսի 21 - հուլիսի 4)՝ բոլոր այն նյութերը, որոնցում անդրադարձ կար 2021թ. հունիսի 20-ի ՀՀ ԱԺ արտահերթ ընտրությունների արդյունքների, հայաստանյան հասարակության և միջազգային հանրության տարբեր խմբերի կողմից դրանց և ընդհանրապես հետընտրական գործընթացներին տրված գնահատականներին:

ՄՇՏԱԴԻՏԱՐԿՄԱՆ ԱՆՑԿԱՑՄԱՆ ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

I. Հետագոտության հիմնական միավորը **հեռուստա-** և **ռադիոնյութն** էր:

Հեռուստա- և ռադիոնյութ ասելով հասկանում ենք.

Եթերի՝ թեմատիկորեն, կառուցվածքով և ձևավորմամբ առանձնացված միավորը, այսինքն՝

- լրատվական ծրագրի առանձին սյուժեն,
- հաղորդավարական տեքստով ընթերցվող առանձին տեղեկատվությունը,
- հաղորդման՝ թեմատիկորեն, կառուցվածքով և ձևավորմամբ (միջարկում, բլյում և այլն) առանձնացված մասը (բաժինը, սյուժեն), որն անդրադառնում է տարբեր թեմաների/խնդիրների,
- սյուժեների ներծրագրային ծանուցումները (անոնսները) դիտարկվել են իբրև այն նյութի

մաս, որին վերաբերում են,

- սյուժեին (ռեպորտաժին և այլն) նախորդող հաղորդավարական տեքստը դիտարկվել է իբրև այդ սյուժեի (ռեպորտաժի և այլն) մաս:

Ընդամին.

- **Լրատվական/լրատվական-վերլուծական ծրագրերը** բաժանվել են սյուժեների, որոնցից յուրաքանչյուրը դիտարկվել է որպես առանձին ինքնուրույն նյութ,

- **Հասարակական-քաղաքական/բանավիճային հաղորդումները** դիտարկվել են հետևյալ կերպ.

1. Եթե հաղորդումը նվիրված էր առանձին թեմայի, ապա այն դիտարկվել է որպես մեկ ինքնուրույն նյութ,

2. Եթե հաղորդումը կառուցված էր խճանկարային սկզբունքով, այն է՝ բաժանված էր ինքնուրույն թեմատիկ բաժինների, ապա այդ բաժիններից յուրաքանչյուրը դիտարկվել է որպես առանձին ինքնուրույն նյութ:

II. Մշտադիտարկողներն օրական արձանագրում էին հետազոտվող եթերի տևողությունը՝ 18.00-00.00-ին հեռարձակվող լրատվական ծրագրի հիմնական թողարկումը, լրատվական-վերլուծական հաղորդումները և հասարակական-քաղաքական/բանավիճային հաղորդումները: Այն հաղորդումները, որոնք սկսվում էին, սակայն չէին ավարտվում ժամը **18.00**-ին, չեն դիտարկվել, մշտադիտարկումն սկսվել է տվյալ հաղորդման ավարտից հետո: Այն հաղորդումները, որոնք սկսվում էին, սակայն չէին ավարտվում ժամը **00.00**-ին, դիտարկվել են ամբողջությամբ, մինչև դրանց ավարտը:

III. Մշտադիտարկման ընթացքում *պարզվել և արձանագրվել են.*

1. Մշտադիտարկման թեմային անդրադարձներ պարունակող հետազոտված նյութերի ընդհանուր քանակը

Պարզվել և արձանագրվել է այն նյութերի քանակը, որոնք պարունակել են անդրադարձներ 2021թ. հունիսի 20-ի արտահերթ խորհրդարանական ընտրությունների արդյունքներին, այդ ընտրություններին հայաստանյան հասարակության և միջազգային հանրության տարբեր խմբերի կողմից տրված գնահատականներին և ընդհանուր առմամբ հետընտրական գործընթացներին:

Ընդ որում, 2021թ. հունիսի 20-ին, ժամը 20.00-ից (քվեարկության ավարտից) մինչև 02.00 հետազոտության առարկա են դարձել հետազոտված հեռուստաալիքների ամբողջ եթերը: Հետագա օրերին (2021թ. հունիսի 21-ից հուլիսի 4-ը), ինչպես և նախկինում, յոթ հեռուստաալիքներում հետազոտվել են երեկոյան պրայմ-թայմին (18.00-00.00) հեռարձակվող լրատվական ծրագրի հիմնական թողարկումը, լրատվական-վերլուծական ծրագրերը և հասարակական-քաղաքական/բանավիճային հաղորդումները:

2. Հեղինակների կողմից ընտրություններին/հետընտրական գործընթացներին անդրադարձների քանակը նյութերում

Պարզվել և արձանագրվել է ընտրություններին/հետընտրական գործընթացներին անդրադարձների քանակը:

Կազմվել է անդրադարձների հեղինակների ցուցակը:

ԱՆՐԱԴԱՐՁՆԵՐԻ ՀԵՂԻՆԱԿՆԵՐԸ

1.	ՀՀ պետական պաշտոնական մարմիններ
2.	Խորհրդարանական ընտրություններում հաղթած քաղաքական ուժը («Քաղաքացիական պայմանագիր» կուսակցություն)
3.	Խորհրդարանական ընտրություններում անցումային շեմը հաղթահարած քաղաքական ուժերը («Հայաստան» դաշինք, «Պատիվ ունեմ» դաշինք)
4.	Խորհրդարանական ընտրություններին մասնակցած, սակայն անցումային շեմը չհաղթահարած քաղաքական ուժերը* <ul style="list-style-type: none"> • «Ազատ հայրենիք» դաշինք • Ազատական կուսակցություն • «Ազատություն» կուսակցություն • «Ազգային օրակարգ» կուսակցություն • «Ազգային-ժողովրդավարական բևեռ» համահայկական կուսակցություն • «Արդար Հայաստան» կուսակցություն • «Բարգավաճ Հայաստան» կուսակցություն • «Զարթոնք» ազգային քրիստոնեական կուսակցություն • «Ինքնիշխան Հայաստան» կուսակցություն • «Լուսավոր Հայաստան» կուսակցություն • «Համահայկական ազգային պետականություն» կուսակցություն • «Հայ ազգային կոնգրես» կուսակցություն • Հայաստանի դեմոկրատական կուսակցություն • Հայաստանի եվրոպական կուսակցություն • «Հայոց հայրենիք» կուսակցություն • «Հանրապետություն» կուսակցություն • «Մեր տունը Հայաստանն է» կուսակցություն • «Միասնական հայրենիք» կուսակցություն • «Շիրինյան-Բաբաջանյան ժողովրդավարների դաշինք» դաշինք • «Վերելք» կուսակցություն • «Քաղաքացու որոշում» սոցիալ-դեմոկրատական կուսակցություն • «5165 ազգային պահպանողական շարժում» կուսակցություն
5.	Հայաստանյան այլ քաղաքական գործիչներ
6.	Միջազգային/օտարերկրյա դիտորդներ/կառույցներ
7.	Տեղական դիտորդներ/մշտադիտարկման խմբեր
8.	Քաղաքացիական հասարակություն/Փորձագիտական հանրություն
9.	Սոցիոլոգիական հարցումներ/հետազոտություններ, Exit polls/Էքզիթ փոլեր, Vox populi/շարքային քաղաքացիներ
10.	ԶԼՄ-ներ/լրագրողներ/սոցցանցեր
11.	Այլ

* Կուսակցությունների/դաշինքների ցանկը տրվում է հայերեն այբբենական կարգով:

Այստեղ և այսուհետ գործել է հետևյալ սկզբունքը. միևնույն նյութում միևնույն հեղինակի անդրադարձը (բնորոշիչ նշանը) մշտադիտարկման թեմային արձանագրվել է մեկ անգամ, անկախ այն բանից, թե այն քանի անգամ է կրկնվել նյութում: Եթե նյութում կային մի քանի հեղինակների

անդրադարձները մշտադիտարկման թեմային, ապա դրանք բոլորը (ինչպես նաև բնորոշիչ նշանը) արձանագրվել են համապատասխան սյունակներում:

3. Նյութերում անդրադարձների հեղինակների կողմից ընտրությունների /հետընտրական գործընթացների գնահատականը

Պարզվել և արձանագրվել է նյութում առկա՝ անդրադարձի հեղինակի վերաբերմունքը ընտրություններին/հետընտրական գործընթացներին.

- **դրական (+)**
- **բացասական (-)**
- **չեզոք (0)**

Ընդ որում, այստեղ նույնպես գործել է 2-րդ կետում նկարագրված սկզբունքը:

Մշտադիտարկողի բոլոր կասկածները բնորոշիչ նշանի անորոշության կապակցությամբ մեկնաբանվել են հոգուտ անդրադարձը չեզոք հաշվառելուն:

Վերը նշված բոլոր կատեգորիաներում հաշվարկը կատարվում էր ***միավորներով***:

ԱՂՅՈՒՍԱԿՆԵՐ

Երրորդ փուլ. 2021թ. ՀՈՒՆԻՍԻ 20 (20.00 մինչև 02.00),

ՀՈՒՆԻՍԻ 21 - ՀՈՒԼԻՍԻ 4

Հայաստանի հանրային հեռուստաընկերության Առաջին ալիք, Ա-ԹԻՎԻ, «Արմենիա»,
«Երկիր Մեդիա», «Կենտրոն», «Շանթ», Հայաստանի հանրային ռադիո

2021թ. հունիսի 20 (20.00-ից մինչև 02.00-ն) - հուլիսի 4

Մշտադիտարկման թեմային անդրադարձներ պարունակող հետազոտված կյուբերի ընդհանուր քանակը (միավոր)					836
	ԱՆԴՐԱԴԱՐՁՆԵՐԻ ՀԵՂԻՆԱԿՆԵՐԸ	Հեղինակների կողմից ընտրություններին/ հետընտրական գործընթացներին անդրադարձների քանակը (միավոր)	Անդրադարձների հեղինակների կողմից ընտրություններին/հետընտրական գործընթացների գնահատականը (միավոր)		
			+	-	0
1.	ՀՀ պետական պաշտոնական մարմիններ	328	6	86	236
2.	Խորհրդարանական ընտրություններին մասնակցած, սակայն անցումային շեմը չհաղթահարած քաղաքական ուժերը	247	8	38	201
3.	Խորհրդարանական ընտրություններում անցումային շեմը հաղթահարած քաղաքական ուժերը («Հայաստան» դաշինք, «Պատիվ ունեմ» դաշինք)	162	0	135	27
4.	ԶԼՄ-ներ/լրագրողներ/սցենարիստներ	159	0	38	121
5.	Այլ	134	10	12	112
6.	Խորհրդարանական ընտրություններում հաղթած քաղաքական ուժը («Քաղաքացիական պայմանագիր» կուսակցություն)	87	22	2	63
7.	Քաղաքացիական հասարակություն/Փորձագիտական հանրություն	73	10	38	25
8.	Միջազգային/օտարերկրյա դիտորդներ/կառույցներ	51	12	0	39
9.	Սոցիոլոգիական հարցումներ/հետազոտություններ, Exit polls/էքզիթ փոլեր, Vox populi/շարքային քաղաքացիներ	15	0	8	7
10.	Տեղական դիտորդներ/մշտադիտարկման խմբեր	13	0	11	2
11.	Հայաստանյան այլ քաղաքական գործիչներ	12	5	2	5
	Ընդամենը (միավոր)	1281	73	370	838

Հայաստանի հանրային հեռուստաընկերության Առաջին ալիք

2021թ. հունիսի 20 (20.00-ից մինչև 02.00-ն) - հուլիսի 4

Մշտադիտարկման թեմային անդրադարձներ պարունակող հետազոտված նյութերի ընդհանուր քանակը (միավոր)					166
	ԱՆԴՐԱԴԱՐՁՆԵՐԻ ՀԵՂԻՆԱԿՆԵՐԸ	Հեղինակների կողմից ընտրություններին/ հետընտրական գործընթացներին անդրադարձների քանակը (միավոր)	Անդրադարձների հեղինակների կողմից ընտրություններին/հետընտրական գործընթացների գնահատականը (միավոր)		
			+	-	0
1.	ՀՀ պետական պաշտոնական մարմիններ	101	6	23	72
2.	Այլ	35	3	1	31
3.	Խորհրդարանական ընտրություններին մասնակցած, սակայն անցումային շեմը չհաղթահարած քաղաքական ուժերը	30	2	8	20
4.	Խորհրդարանական ընտրություններում հաղթած քաղաքական ուժը («Քաղաքացիական պայմանագիր» կուսակցություն)	27	10	0	17
5.	Խորհրդարանական ընտրություններում անցումային շեմը հաղթահարած քաղաքական ուժերը («Հայաստան» դաշինք, «Պատիվ ունեմ» դաշինք)	20	0	15	5
6.	Քաղաքացիական հասարակություն/Փորձագիտական հանրություն	16	9	0	7
7.	ԶԼՄ-ներ/լրագրողներ/սոցցանցեր	13	0	1	12
8.	Տեղական դիտորդներ/մշտադիտարկման խմբեր	10	0	8	2
9.	Միջազգային/օտարերկրյա դիտորդներ/կառույցներ	8	2	0	6
10.	Հայաստանյան այլ քաղաքական գործիչներ	4	3	0	1
11.	Սոցիոլոգիական հարցումներ/հետազոտություններ, Exit polls/էքզիթ փոլեր, Vox populi/շարքային քաղաքացիներ	4	0	2	2
	Ընդամենը (միավոր)	268	35	58	175

Ա-ԹԻՎԻ հեռուստաալիք

2021թ. հունիսի 20 (20.00-ից մինչև 02.00-ն) - հուլիսի 4

Մշտադիտարկման թեմային անդրադարձներ պարունակող հետազոտված կյուբերի ընդհանուր քանակը (միավոր)					67
	ԱՆԴՐԱԴԱՐՁՆԵՐԻ ՀԵՂԻՆԱԿՆԵՐԸ	Հեղինակների կողմից ընտրություններին/ հետընտրական գործընթացներին անդրադարձների քանակը (միավոր)	Անդրադարձների հեղինակների կողմից ընտրություններին/հետընտրական գործընթացների գնահատականը (միավոր)		
			+	-	0
1.	ՀՀ պետական պաշտոնական մարմիններ	32	0	10	22
2.	Խորհրդարանական ընտրություններին մասնակցած, սակայն անցումային շեմը չհաղթահարած քաղաքական ուժերը	32	3	7	22
3.	Խորհրդարանական ընտրություններում անցումային շեմը հաղթահարած քաղաքական ուժերը («Հայաստան» դաշինք, «Պատիվ ունեմ» դաշինք)	12	0	10	2
4.	ԶԼՄ-ներ/լրագրողներ/սոցցանցեր	7	0	2	5
5.	Խորհրդարանական ընտրություններում հաղթած քաղաքական ուժը («Քաղաքացիական պայմանագիր» կուսակցություն)	6	4	0	2
6.	Այլ	6	1	1	4
7.	Միջազգային/օտարերկրյա դիտորդներ/կառույցներ	3	2	0	1
8.	Հայաստանյան այլ քաղաքական գործիչներ	2	1	0	1
9.	Քաղաքացիական հասարակություն/Փորձագիտական հանրություն	1	0	1	0
10.	Սոցիոլոգիական հարցումներ/հետազոտություններ, Exit polls/էքզիթ փոլեր, Vox populi/շարքային քաղաքացիներ	1	0	1	0
11.	Տեղական դիտորդներ/մշտադիտարկման խմբեր	0	0	0	0
	Ընդամենը (միավոր)	102	11	32	59

«Արմենիա» հեռուստաալիք

2021թ. հունիսի 20 (20.00-ից մինչև 02.00-ն) - հուլիսի 4

Մշտադիտարկման թեմային անդրադարձներ պարունակող հետազոտված կյուբերի ընդհանուր քանակը (միավոր)					67
	ԱՆԴՐԱԴԱՐՁՆԵՐԻ ՀԵՂԻՆԱԿՆԵՐԸ	Հեղինակների կողմից ընտրություններին/ հետընտրական գործընթացներին անդրադարձների քանակը (միավոր)	Անդրադարձների հեղինակների կողմից ընտրություններին/հետընտրական գործընթացների գնահատականը (միավոր)		
			+	-	0
1.	Խորհրդարանական ընտրություններին մասնակցած, սակայն անցումային շեմը չհաղթահարած քաղաքական ուժերը	33	3	5	25
2.	ՀՀ պետական պաշտոնական մարմիններ	29	0	8	21
3.	Խորհրդարանական ընտրություններում անցումային շեմը հաղթահարած քաղաքական ուժերը («Հայաստան» դաշինք, «Պատիվ ունեմ» դաշինք)	15	0	13	2
4.	Այլ	12	0	1	11
5.	Խորհրդարանական ընտրություններում հաղթած քաղաքական ուժը («Քաղաքացիական պայմանագիր» կուսակցություն)	8	4	0	4
6.	ԶԼՄ-ներ/լրագրողներ/սոցցանցեր	7	0	1	6
7.	Միջազգային/օտարերկրյա դիտորդներ/կառույցներ	4	1	0	3
8.	Քաղաքացիական հասարակություն/Փորձագիտական հանրություն	3	0	3	0
9.	Հայաստանյան այլ քաղաքական գործիչներ	2	1	0	1
10.	Սոցիոլոգիական հարցումներ/հետազոտություններ, Exit polls/էքզիթ փոլեր, Vox populi/շարքային քաղաքացիներ	1	0	1	0
11.	Տեղական դիտորդներ/մշտադիտարկման խմբեր	0	0	0	0
	Ընդամենը (միավոր)	114	9	32	73

«Երկիր Մեդիա» հեռուստաալիք

2021թ. հունիսի 20 (20.00-ից մինչև 02.00-ն) - հուլիսի 4

Մշտադիտարկման թեմային անդրադարձներ պարունակող հետազոտված կյուբերի ընդհանուր քանակը (միավոր)					166
	ԱՆԴՐԱԴԱՐՁՆԵՐԻ ՀԵՂԻՆԱԿՆԵՐԸ	Հեղինակների կողմից ընտրություններին/հետընտրական գործընթացներին անդրադարձների քանակը (միավոր)	Անդրադարձների հեղինակների կողմից ընտրություններին/հետընտրական գործընթացների գնահատականը (միավոր)		
			+	-	0
1.	Խորհրդարանական ընտրություններում անցումային շեմը հաղթահարած քաղաքական ուժերը («Հայաստան» դաշինք, «Պատիվ ունեմ» դաշինք)	52	0	46	6
2.	ՀՀ պետական պաշտոնական մարմիններ	44	0	11	33
3.	ԶԼՄ-ներ/լրագրողներ/սոցցանցեր	31	0	9	22
4.	Քաղաքացիական հասարակություն/Փորձագիտական հանրություն	28	0	26	2
5.	Այլ	27	0	7	20
6.	Խորհրդարանական ընտրություններին մասնակցած, սակայն անցումային շեմը չհաղթահարած քաղաքական ուժերը	26	0	9	17
7.	Խորհրդարանական ընտրություններում հաղթած քաղաքական ուժը («Քաղաքացիական պայմանագիր» կուսակցություն)	15	0	2	13
8.	Միջազգային/օտարերկրյա դիտորդներ/կառույցներ	13	2	0	11
9.	Սոցիոլոգիական հարցումներ/հետազոտություններ, Exit polls/Էքզիթ փոլեր, Vox populi/շարքային քաղաքացիներ	5	0	2	3
10.	Հայաստանյան այլ քաղաքական գործիչներ	2	0	1	1
11.	Տեղական դիտորդներ/մշտադիտարկման խմբեր	0	0	0	0
	Ընդամենը (միավոր)	243	2	113	128

«Կենտրոն» հեռուստաալիք

2021թ. հունիսի 20 (20.00-ից մինչև 02.00-ն) - հուլիսի 4

Մշտադիտարկման թեմային անդրադարձներ պարունակող հետազոտված նյութերի ընդհանուր քանակը (միավոր)					186
	ԱՆԴՐԱԴԱՐՁՆԵՐԻ ՀԵՂԻՆԱԿՆԵՐԸ	Հեղինակների կողմից ընտրություններին/ հետընտրական գործընթացներին անդրադարձների քանակը (միավոր)	Անդրադարձների հեղինակների կողմից ընտրություններին/հետընտրական գործընթացների գնահատականը (միավոր)		
			+	-	0
1.	ԶԼՄ-ներ/լրագրողներ/սոցցանցեր	76	0	24	52
2.	ՀՀ պետական պաշտոնական մարմիններ	43	0	12	31
3.	Խորհրդարանական ընտրություններին մասնակցած, սակայն անցումային շեմը չհաղթահարած քաղաքական ուժերը	43	0	3	40
4.	Խորհրդարանական ընտրություններում անցումային շեմը հաղթահարած քաղաքական ուժերը («Հայաստան» դաշինք, «Պատիվ ունեմ» դաշինք)	30	0	25	5
5.	Այլ	22	5	0	17
6.	Խորհրդարանական ընտրություններում հաղթած քաղաքական ուժը («Քաղաքացիական պայմանագիր» կուսակցություն)	14	2	0	12
7.	Միջազգային/օտարերկրյա դիտորդներ/կառույցներ	6	3	0	3
8.	Քաղաքացիական հասարակություն/Փորձագիտական հանրություն	4	0	2	2
9.	Սոցիոլոգիական հարցումներ/հետազոտություններ, Exit polls/էքզիթ փոլեր, Vox populi/շարքային քաղաքացիներ	2	0	2	0
10.	Հայաստանյան այլ քաղաքական գործիչներ	0	0	0	0
11.	Տեղական դիտորդներ/մշտադիտարկման խմբեր	0	0	0	0
	Ընդամենը (միավոր)	240	10	68	162

«Շանթ» հեռուստաալիք

2021թ. հունիսի 20 (20.00-ից մինչև 02.00-ն) - հուլիսի 4

Մշտադիտարկման թեմային անդրադարձներ պարունակող հետազոտված նյութերի ընդհանուր քանակը (միավոր)					76
	ԱՆԴՐԱԴԱՐՁՆԵՐԻ ՀԵՂԻՆԱԿՆԵՐԸ	Հեղինակների կողմից ընտրություններին/ հետընտրական գործընթացներին անդրադարձների քանակը (միավոր)	Անդրադարձների հեղինակների կողմից ընտրություններին/հետընտրական գործընթացների գնահատականը (միավոր)		
			+	-	0
1.	Խորհրդարանական ընտրություններին մասնակցած, սակայն անցումային շեմը չհաղթահարած քաղաքական ուժերը	65	0	1	64
2.	ՀՀ պետական պաշտոնական մարմիններ	25	0	5	20
3.	Խորհրդարանական ընտրություններում անցումային շեմը հաղթահարած քաղաքական ուժերը («Հայաստան» դաշինք, «Պատիվ ունեմ» դաշինք)	18	0	13	5
4.	Այլ	13	0	2	11
5.	ԶԼՄ-ներ/յրագրողներ/սցենարիստներ	12	0	0	12
6.	Խորհրդարանական ընտրություններում հաղթած քաղաքական ուժը («Քաղաքացիական պայմանագիր» կուսակցություն)	10	1	0	9
7.	Միջազգային/օտարերկրյա դիտորդներ/կառույցներ	5	1	0	4
8.	Քաղաքացիական հասարակություն/Փորձագիտական հանրություն	3	0	0	3
9.	Հայաստանյան այլ քաղաքական գործիչներ	0	0	0	0
10.	Տեղական դիտորդներ/մշտադիտարկման խմբեր	0	0	0	0
11.	Սոցիոլոգիական հարցումներ/հետազոտություններ, Exit polls/էքզիթ փոլեր, Vox populi/շարքային քաղաքացիներ	0	0	0	0
	Ընդամենը (միավոր)	151	2	21	128

Հայաստանի հանրային ուղի

2021թ. հունիսի 20 (20.00-ից մինչև 02.00-ն) - հուլիսի 4

Մշտադիտարկման թեմային անդրադարձներ պարունակող հետազոտված նյութերի ընդհանուր քանակը (միավոր)					108
	ԱՆԴՐԱԴԱՐՁՆԵՐԻ ՀԵՂԻՆԱԿՆԵՐԸ	Հեղինակների կողմից ընտրություններին/ հետընտրական գործընթացներին անդրադարձների քանակը (միավոր)	Անդրադարձների հեղինակների կողմից ընտրություններին/հետընտրական գործընթացների գնահատականը (միավոր)		
			+	-	0
1.	ՀՀ պետական պաշտոնական մարմիններ	54	0	17	37
2.	Այլ	19	1	0	18
3.	Խորհրդարանական ընտրություններին մասնակցած, սակայն անցումային շեմը չհաղթահարած քաղաքական ուժերը	18	0	5	13
4.	Քաղաքացիական հասարակություն/Փորձագիտական հանրություն	18	1	6	11
5.	Խորհրդարանական ընտրություններում անցումային շեմը հաղթահարած քաղաքական ուժերը («Հայաստան» դաշինք, «Պատիվ ունեմ» դաշինք)	15	0	13	2
6.	ԶԼՄ-ներ/լրագրողներ/սոցցանցեր	13	0	1	12
7.	Միջազգային/օտարերկրյա դիտորդներ/կառույցներ	12	1	0	11
8.	Խորհրդարանական ընտրություններում հաղթած քաղաքական ուժը («Քաղաքացիական պայմանագիր» կուսակցություն)	7	1	0	6
9.	Տեղական դիտորդներ/մշտադիտարկման խմբեր	3	0	3	0
10.	Հայաստանյան այլ քաղաքական գործիչներ	2	0	1	1
11.	Սոցիոլոգիական հարցումներ/հետազոտություններ, Exit polls/էքզիթ փոլեր, Vox populi/շարքային քաղաքացիներ	2	0	0	2
	Ընդամենը (միավոր)	163	4	46	113

ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԱՍՈՒԼԻ ԱԿՈՒՄԲ

www.ypc.am